

Hit med nye frø af gamle sorter

orgprints.org

15. september 2017 af: Seniorforsker Birte Boelt, AU Flakkebjerg
Den stigende interesse for at dyrke grøntsager i sin egen mark, have, terrasse og urtepotte har øget efterspørgslen på frø af arter og sorter med særlige egenskaber. I nogle tilfælde er det ensbetydende med "gamle sorter", men det behøver ikke at være godt, bare fordi det er gammelt!

Frø af kommercielt tilgængelige sorter er certificerede, og der er helt specifikke kvalitetskrav, hvad angår genetisk og fysisk renhed samt frøsundhed og spireevne. Men inden for grøntsagsområdet efterspørges sorter, som ikke er kommercielt tilgængelige.

Den skandinaviske genbank, Nordgen, startede for nogle år siden en ordning, hvor man i foråret kan bestille udsæd fra bankens samlinger til privat brug. Det er blevet så stor en succes, at der ikke går mange dage i foråret, førend de frø, som var afset til denne ordning, er brugt op. Så kan det være nødvendigt at søge i andre kanaler, men hér er ikke samme sikkerhed for kvalitet.

Sikring af den gode frøkvalitet

Den store interesse for Ny Nordisk Mad og dansk gastronomi har også øget efterspørgslen på grøntsager med særlige egenskaber – bitre, søde, røde... Og til denne anvendelse er det vigtigt med en stabil leverance af produkter af god kvalitet og i et vist kvantum.

Projektet "Marketing of Organic VintagE plant material (MOVE) skal først og fremmest sikre adgang til udsæd af interessante grøntsagssorter med særlige egenskaber. Indledningsvis har vi fra Institut for Fødevarer fået en liste over sorter af gulerod, rødbede og hvidkål, som indgik i projektet omkring bitre sorters helbredsfræmmende effekter. Sidste år brugte vi tiden på at finde frem til frø af disse bitre sorter. MOVE har fået udsæd hjem fra NordGen af hvidkål og rødbede, og vi fik udplantningsplanter af

gulerod fra Vikima Seed, som også deltager i projektet.

I foråret plantede MOVE gulerødder i tunnel, og efter flittig bestøvning af honningbier og fluer er der nu ansat mange frø i skærmene. Tunnellen har insektnet i siden, så der er god ventilation i tunellen. Overdækningen sikrer, at skærmene forbliver tørre, og frøene står nu langsomt og modner af. Vi såede også hvidkål og rødbede i foråret med henblik på produktion af hvidkålshoveder og rødder af rødbede – begge dele til udplantning og frøproduktion næste år.

Tidligere har Danmark haft kommerciel frøproduktion af gulerod, men produktionen blev rykket til Frankrig, netop fordi regn og fugtighed i skærmene ødelagde frøkvaliteten. Fra tid til anden forsøges frøproduktion af gulerod i Danmark – og nogle år lykkes det. I Danmark er lovgivningen på plads i forhold til at bytte frø. Landbrugsstyrelsen (daværende NaturErhvervstyrelsen) udsendte i 2015 en bekendtgørelse, hvoraf det fremgår, at man gerne må bytte frø til ikke-kommercielt brug. Men den stigende efterspørgsel fra køkkener og restauranter medfører et behov for frø af større mængder og af høj frøkvalitet. Et af målene i MOVE er at finde en model for kommerciel vækst, som sikrer adgang af udsæd af interessante grøntsagssorter med særlige egenskaber til professionelle økologiske grøntsagsavlere og hobbymarkedet.

Projektet MOVE er en del af Organic RDD 2.2-programmet, som koordineres af ICROFS (Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer). Det har fået tilskud fra Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) under Miljø- og Fødevareministeriet.

Husk at fortælle, at Økologi & Erhverv er din kilde, hvis du citerer denne artikel.